

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 6 2 5 3 1 2 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Ponedeljek, 29. avgust 2016 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

M 1 6 2 5 3 1 2 2 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: »Čemu sploh človek?« je vprašanje, na katero mora vsak posameznik najti svoj odgovor.
2. Razpravljajte o trditvi: Svoboda je mogoča samo, če materija ni edina substanca, saj v materialnem svetu obstaja samo nujnost.
3. Razpravljajte o trditvi: Nič drugega ne biva kot posamezne stvari, recimo Sokrat, ta konj, oni stol ipd., ki so formirana materija oziroma oblikovana snov.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Dvom se nanaša samo na vednost, ki prihaja od čutil, o vednosti, ki nam jo daje razum, pa ne moremo dvomiti.
5. Razpravljajte o trditvi: Splošni pojmi, kot so istost, vzrok, substanca ipd., morajo biti vrojeni, ker jih ne moremo izpeljati iz izkustva, temveč so njegov pogoj.
6. Razpravljajte o trditvi: Najboljša opredelitev resnice je korespondenčna – resnica je ujemanje med mislijo in stvarjo –, saj ima najmanj pomanjkljivosti.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Najvišje dobro je vedno povezano z ugodjem, vendar ugodje ne more biti najvišje dobro.
8. Razpravljajte o trditvi: Za dejanja, v katera sem prisiljen, nisem odgovoren.
9. Razpravljajte o trditvi: Pomoč sočloveku se zdi moralna dobra, a če mu pomagam iz ljubezni ali kakega drugega čustva, moje dejanje ni moralno.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Posredna demokracija je boljše od neposredne, saj bolj učinkovito poskrbi za zaščito interesov manjšine.
11. Razpravljajte o trditvi: Vsak zakon je treba spoštovati, če je pravičen, a spoštovati ga je treba tudi, če ni pravičen, drugače družba pade v anarhijo.
12. Razpravljajte o trditvi: Družba je pravična, če so v njej vsi ljudje enaki, tj. imajo vsi dovolj materialnih dobrin, a nihče preveč.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Bog lahko ustvari samo najboljšega od vseh možnih svetov, ki bi jih lahko ustvaril, čeprav ni nujno, da se ljudem ta svet zdi dober.
14. Razpravljajte o trditvi: Samo religija lahko zagotovi, da ima moralna sodba o tem, kaj je prav in kaj ni, dejanski, stvarni temelj.
15. Razpravljajte o trditvi: Znanost lahko govori o svetu, o Bogu pa ne more govoriti oziroma lahko o njem govori samo, če je Bog imanenten svetu.

M 1 6 2 5 3 1 2 2 1 1

Prazna stran

Prazna stran